

אימון לכלכלת המשפחה – יוצרים מציאות חדשה!

מטרתו של מדריך זה היא, לתת לך הקורא מספר כלים, טכניקות, טיפים וטריקים להתנהלות כלכלית טובה יותר ונכונה יותר עבורך. המצב הכלכלי שלנו, מושפע בעיקר מההתנהלות שלנו, הגישה ואופן קבלת ההחלטות שלנו בכל הקשור לכסף. אין טעם לפחד ולהימנע מהתמודדות עם המצב, הכרות מעמיקה עם חשבון הבנק שלנו וקריאת פירוט האשראי. להיפך, ככל שנטפח מערכת יחסים קרובה יותר עם כל אלו כך נוכל להכיר את ההוצאות שלנו ולהחזיר את השליטה לידיים שלנו! תהליך זה אינו נועד רק עבור משפחות אשר מתקשות, אלא גם עבור משפחות אשר מצבן טוב יותר אך אינן מנצלות את הפוטנציאל המלא של ההכנסה.

❖ בתהליך אימון לכלכלת המשפחה לומדים ועוברים מספר שלבים:

- ✓ איך בונים ומאזנים תקציב.
- ✓ איך מתמודדים עם אוברדראפט (משיכת יתר).
- ✓ כיצד מתכננים חסכונות – קצר טווח, ארוך טווח.
- ✓ טיפים וכלים להתנהלות צרכנית נבונה.
- ✓ השקעות, ביטוחים ומשכנתא.

❖ תהליך אימון כלכלי מיועד למי ש:

- ✓ נמאס לו להתגלגל מהלוואה להלוואה.
- ✓ מרוויח טוב, אך כושל בהתנהלות ומיצוי הפוטנציאל.
- ✓ מעוניין לרכוש חינוך פיננסי ולהעניק אותו גם לילדיו.
- ✓ לא רוצה להתעלם יותר מהמצב אלא מעוניין לעבור תהליך של קבלת אחריות, יוזמה ושינוי.

- ❖ ראשית, הנתון הבסיסי לתחילת התהליך הוא: מהי רמת ההכנסה האמיתית של המשפחה.
- ❖ שנית, ניתוח ההוצאות ובניית תקציב מפורט ומעמיק.
- ❖ שלישית, תהליך הבראה לכיסוי חובות.

❖ הכנסה שכיר

חשוב להכיר ולדעת לקרוא את תלוש המשכורת:

- ✓ ברוטו- הסכום המשולם ממנו יורדים תשלומי החובה, רשות ופעולות יזומות. (הלוואות, קניות עובד, ביטוחים ועוד).
- ✓ ניכוי חובה – מיסים, לא תלוי בנו.
- ✓ תנאים סוציאליים – בהתאם לחוק ולהסכם מול המעסיק.
- ✓ נטו – ברוטו פחות ניכויים, לפיו מחשבים תנאים סוציאליים וביטוח לאומי.
- ✓ נטו לתשלום- הסכום המועבר לבנק לאחר כל ההורדות – **השורה התחתונה!**

❖ הכנסה – עצמאי

- ✓ חשוב לשבת עם מנהל החשבונות ולאו רואה החשבון, להכיר ולהבין היטב מהו הסכום נטו לתשלום לאחר **כל** ההוצאות של העסק.
- ✓ תזרים מזומנים – מתי משלמים לספקים, מתי מקבלים כסף מלקוחות, חשוב לקחת בחשבון חודש קדימה וחישוב תשלומי מיסים.
- ✓ מומלץ לשים בצד את סכום הכסף המשולם עבור מע"מ ולא להיות מופתעים מהתשלום הנדרש.
- ✓ הפרשי מס- מקדמות, לא לבזבז את הפרשים שנצטרך לשלם.
- ✓ לא לדחות תשלומי פנסיה והפרשת כספים לביטוחים, חשוב על הכנסה מספקת בפנסיה.
- ✓ יש חשיבות עליונה להפרדת החשבון העסקי והמשפחתי. ניהול שני חשבונות מאפשר לשלוט טוב יותר בשניהם, פעם בחודש מעבירים כסף מחשבון לחשבון. בדרך זו, המצב ברור וניתן לבחון גם את הלגיטימציה של העסק – האם ראוי להתקיים?
- ✓ משכורת עצמאי היא למעשה הסכום המועבר פעם בחודש לחשבון הפרטי והוא סכום ההכנסה הממוצעת בשנה, בחודשים "רזים" וחודשים טובים יותר.

❖ הכנסה חד פעמית

בנוסף, הפרשי שכר, משכורת 13, דמי הבראה, מתנות, תמיכה כלכלית, החזרי מס ועוד. סכומים אליו נלקחים בחשבון אך לא על פיהם מבססים את התקציב.

❖ **הכנסות משתנות – שכר המבוסס עפ"י שעות עבודה, אירועים, פרויקטים וכדומה, מחשבים** הכנסה שנתית ממוצעת ולפיה מתכננים את התקציב.

בכל המקרים הנ"ל חשוב לשמור את היתרות ולא למהר לנצלן – כך נוכל לחפות על חודשים פחות טובים מבחינת הכנסות.

חשוב לתכנן טבלת הכנסות ע"י ריכוז הנתונים מתלושי המשכורת, דפי פירוט מחשבון הבנק, קצבאות, ביטוחים, גם עצמאי יכול לתכנן צפי הכנסות על פני השנה. בדומה לעומס בכביש – יש פקקים ועומסים שאנו יודעים עליהם מראש גם אם מספר המכוניות העומדות בפקק אינו ידוע.

❖ בניית תקציב

התקציב למעשה משקף את סדרי העדיפויות שלנו ועוזר לנו לקבוע אותו מחדש בהתאם ליכולתנו ובהתאם לתובנות הנלמדות כתוצאה מהתהליך .
באמצעות התקציב נוכל לדעת כמה אפשר להוציא, מהן אפשרויות הייעול, מהן ההוצאות הקשיחות והגמישות, איזו הוצאה הכרחית ועל מה אפשר לוותר.

התקציב קובע את הגבול – הוצאות גבוהות מהכנסות – מתכון להסתבכות כלכלית !

❖ ההוצאות שלנו מתחלקות למספר סוגים – קבועות, חודשיות, משתנות, שנתיות.

- ✓ קבועות – משכנתא (עד 25%) מגובה ההכנסות, ארנונה, רכב (ביטוח+טסט), הלוואות, ועד בית, סלולארי, כבלים, אינטרנט, טלפון נייד, מטפלת, גן, בע"ח, ועוד .
הוצאות בסכום קבוע פעם בחודש בכל חודש.
- ✓ משתנות – ביגוד, מזון, חוגים, עוזרת בית, טיפוח, כלי בית, בילויים, חופש , מורה פרטי.
הוצאות שהסכום לתשלום עבורן אינו קבוע ונתון לשינוי ולאו ביטול .

חלק מן ההוצאות הן חודשיות, חלק שנתיות, קבועות, שוטפות או משתנות – חשוב להכיר כל סעיף בהוצאה ולתת עליו את הדעת .
כל ההוצאות מרכיבות יחד את המחזור החודשי של ההוצאות עבור המשפחה.

❖ הפתעה!!! – או שלא....

משפחות רבות מוצאות עצמן מופתעות לנוכח הוצאות כגון – חידוש ביטוח או טסט לרכב, חשבון חשמל גדול מהרגיל עבור חימום בחורף או מיזוג בקיץ, קייטנות וקניית ציוד בתחילת שנת הלימודים.

אין כאן הפתעה כלל, הוצאות אלו ידועות מראש ואף ניתנות לתכנון, את חלקן אף ניתן לשלם ב-12 תשלומים ובכך להפוך אותן להוצאה חודשית. באמצעות תקציב יש הסתכלות קדימה ותכנון עתידי בהתאם, אין הפתעות.

❖ חשוב מאוד להתכונן לבלתי צפוי. איך עושים זאת?

בבניית התקציב לוקחים בחשבון תקלות במכשירי חשמל, צורך במוסך ועוד. יוצרים חיסכון נזיל למטרות אילו המצריכות כסף במייד.

❖ חסכונות

- ✓ חשוב להתחיל לחסוך כמה שיותר מוקדם. סכום קטן לטווח ארוך יכול לייצר חיסכון משמעותי בעתיד גם באפיקים סולידיים. ככל שנתחיל מוקדם יותר נוכל לסגור את הכסף במסלולים ארוכים יותר בעלי תשואה טובה יותר.
- ✓ לצד חיסכון לטווח ארוך המיועד למטרות עתידיות וחיסכון פנסיוני (5 שנים, 10 שנים ופנסיה). חשוב להכניס לתקציב החודשי שלנו גם חיסכון לטווח קצר. חיסכון זה מיועד למטרות קרובות, לכל מיני אירועים "בלתי צפויים" כפי שהגדרתי קודם רצויים כגון חופשה או רכישה וכן פחות רצויים כגון תקלות, מצב רפואי, פיטורים ועוד כל מיני חס וחלילות. גובה החיסכון הרצוי: 3 משכורות של המפרנס העיקרי במשפחה.
- ✓ יחד עם זאת, אם יש חסכונות, עדיף להשתמש בהם במקום הלוואה או משיכת יתר שכן ההבדל בריביות עשוי להיות משמעותי ולא משתלם ולכן חשוב לבדוק.
- ✓ במידה ובחשבון הבנק שלנו יש מינוס גדול ואף חריגה נוספת מהמסגרת אנו משלמים ריבית גבוהה מאוד (כ- 10%). אין טעם בכסף ש"שוכב" בפק"מ שעליו אנו מקבלים במקרה הטוב 1% תשואה.
- ✓ באופציה אחרונה ורק אם אין ברירה אחרת. לרוב כספים אלו מקבלים הטבות מס ולא פטור וחבל לאבד אותם.

❖ תמונת מצב

לאחר שבנינו תקציב, חשוב שנבדוק את המאזן בין ההוצאות וההכנסות שלנו, בין אם הוא חיובי, שלילי או מאוזן, הוא משקף חודש ממוצע בחיינו ויתרה מכך הוא משקף את סדרי העדיפויות הכלכליים וכן מבהיר את התמונה ומחדד אותה. חשוב שנכיר את יכולת ההחזר של המשפחה שלנו. מרכיב זה הוא קריטי בקבלת החלטות.

✓ מאזן חיובי – אנחנו בפלוס!

טוב מאוד, נשמור על תכנון, נייעל עוד יותר ונשמר מצב יציב שבו אנו גם חוסכים.

✓ מאזן שלילי- אנחנו במינוס!

המצב אינו תקין, יש צורך בשיפור מיידי, גם אם נחרוג ב-1,000 ₪ מהתקציב, בסוף השנה ניצור גירעון של 12,000 ₪. במצב שבו אנו חורגים ביותר מ-1,000 ₪ מהתקציב, ברור לנו שאין ניהול, אין רשת ביטחון, הנושא הפיננסי מוזנח ובכך יוצר סיכון אמיתי.

✓ מאזן – 0, מה זה אומר? מצד אחד אין חריגה שזה טוב, מצד שני אין רזרבה, אין יכולת להתמודד עם שינויים ולו הקטנים ביותר, המצב שביר וכדאי להתחיל לשפר את ההתנהלות במהרה.

❖ מה עכשיו?

האתגר הבא הוא לשמור על ההתנהלות הזו לאורך זמן. להקפיד על איזון התקציב לאורך זמן ולא לסטות מן השביל, לא להתפתות או להיכנע לגחמות. באמצעות מעקב אחר ההוצאות מידי יום, שבוע, חודש ושנה, איסוף חשבוניות, קבלות, מעקב אחר פנקס שיקים ופירוט הוצאות בכסף מזומן, תוכל המשפחה להזרים נתונים אל דוח התקציב שלה ולדעת בכל רגע נתון מה מצב ומה הוא מאפשר לה.

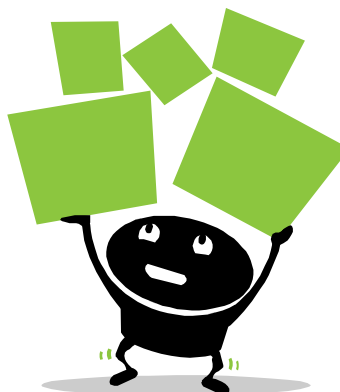
❖ באיזה אמצעי תשלום כדאי להשתמש?

לדעתי, לכל אמצעי תשלום יש יתרונות וחסרונות ולכל משפחה יש את מה שנכון לה ועובד לה, לכן אני לא בטוחה שיש "מתכון מנצח" – לעיתים מדובר בשילוב של מספר אמצעים ולעיתים לא.

- ✓ שימוש במזומן – אינו מאפשר חריגה, אם אין לי את הכסף ביד לא אוכל לקנות את המוצר. השימוש הוא מאוד מוחשי ומיידי, המושג "כואב בכיס" מבטא היטב את התחושה שנפרדים מכסף מזומן.
- אם רוצים לעבור לשיטת מזומן נצטרך להקפיד על משיכות מסודרות מהחשבון ופירוט כל ההוצאות ע"י רישום עצמאי. את הכסף המזומן נחלק למעטפות עפ"י סעיפים שונים בתקציב, לא כל המשפחות בנויות להתעסקות הזו.
- ✓ שימוש בהוראת קבע- מאפשר מעקב פשוט, לא מאפשר דחיית תשלומים או שכחה. ניתן לאשר ה.קבע ישירות מחשבון הבנק שלנו או מכרטיס האשראי.
- ✓ שימוש בשיק- אין צורך להסתובב עם כסף מזומן כל הזמן. מאפשר בחירה של מועד תשלום ספציפי. יחד עם זאת, יש חנויות שלא מקבלות את אמצעי תשלום זה, לעיתים לא מפקידות את השיק בזמן או מעבירות את השיק הלאה.
- ✓ שימוש בכרטיס אשראי – על פניו האמצעי הנוח ביותר אך יחד עם זאת עשוי להיות המפתה והמסוכן ביותר. לאנשים יש נטייה לחשוב ש"הפלסטיק" סופג הכל, אחר כך מגיע החשבון והם עשויים למצוא עצמם בבעיה וללא מסגרת אשראי לניצול. כמו כן, בריבוי עסקאות המעקב קשה ומסורבל.
- אחד היתרונות של אמצעי זה הוא שניתן לעקוב אחר ההוצאות בכל רגע נתון, ניתן לפרוס לתשלומים, האמצעי כשלעצמו, נגיש מאוד וקל לתפעול אך יחד עם זאת מצריך הדרכה לשימוש חכם.
- אני מציעה שכרטיס האשראי ישמש את המשפחה עבור ההוצאות השוטפות בלבד.

❖ אז, איך מסתדרים בלי אוברדראפט?

- שיטה זו היא בגדר "**המצאה ישראלית**" בעקבות כך שאנשים קיבלו אשראי ללא תשתית מתאימה של תרבות צריכה מתאימה וחינוך פיננסי ראוי.
- למעשה אפשר להסתדר ללא המצאה זו – עובדה שברוב המדינות לא שמעו עליה כלל!**
- בארץ מסגרת זו מתקבלת באופן אוטומטי כאילו שאי אפשר בלעדיה!
- בתהליך אימון כלכלי נלמד להיפרד ממנה לאט לאט ולא לבנות עליה בעתיד. מי שזקוק לאשראי, עדיף לו שייקח הלוואה מסודרת מהבנק ולא ישתמש במסגרת משיכת היתר שלו (בעיקר בסכומים הגבוהים). הלוואה כזו חייבת לבוא לצד תהליך של שינוי התנהלות וצמצום בהוצאות, אחר תמצאו עצמכם מכבים שרפות ותו לא.

❖ ידע זה כוח! – השקיעו זמנכם בלמידה

- ✓ קניית ביטוחים יקרים מתך שיקולי פחד וחרדה עשויה לעלות לכם אלפי שקלים (מיותרים) בשנה! הימנעו מרכישת כפל ביטוחים ו\או כיסוי ביטוחי לתרחישים שלא משתלם בהכרח לשלם עבורם – כגון ביטוחי תיקונים למוצרי חשמל, ביטוח עבור תיקון מכשיר סלולארי ועוד. לגבי ביטוח רפואי, אובדן כושר עבודה, תאונות וכו' התייעצו עם איש מקצוע, ערכו השוואה בין הפוליסות, בדקו מה אתם מקבלים במסגרת הביטוח הקיים דרך קופת החולים בה אתם חברים. התאימו את העלות לתקציב שלכם שכן, נרצה להימנע ממצב שבו ההכנסה פוחתת ונאלץ לוותר על דברים ואז נאלץ להפסיק את הביטוחים. הקפידו לקרוא את הפוליסות, להבין על מה אתם חותמים ומשלמים!
- ✓ דמי ניהול – חשוב שתדעו מהו גובה דמי הניהול אותו אתם נדרשים לשלם עבור ניהול קופת (ביטוח, פנסיה, קרנות). במידה ולא ידעתם – ניתן להתמקח על גובה התשלום (אחוז), ערכו השוואת מחירים ודרשו לשלם פחות!
- ✓ עמלות בנקים – גם כאן, חשוב לדעת מהן העמלות אותן אתם משלמים בעבור פעולות בחשבון. בדקו כמה פעולות אתם מבצעים, באילו ערוצים ובקשו מהבנקאי לתת לכם תעריף מתאים. השתדלו לבצע כמה שיותר פעולות בערוץ הישיר (מכשירים אוטומטיים, אינטרנט- ללא פקיד), משיכות מזומן מרוכזות וכן הפקדות במידת הצורך. בדקו שלא נפלה טעות בפעולות והקפידו לפתוח ולקרוא ניירת מהבנק. **אל תגידו "לא ידעתי"!**
- ✓ קריאת מסמכים – בכל תקופה נשלחים אלינו דוחות מחברות הביטוח, הבנק, קרנות השתלמות וחברות אחרות. הקפידו לקרוא את הניירת הזו, שימו לב שאין טעויות, אספו דואר רשום. אל תתעצלו ואל תתעלמו, אם לא תדעו איך תטפלו?!

לסיים

מדריך זה נועד לרכז מספר נושאים עיקריים בכל הקשור לכלכלת המשפחה. חשוב לי לציין שמלבד הכלים הטכניים יש חשיבות רבה לתהליך האימון.

למעשה סוד ההצלחה טמון בדרך עצמה ולא בכלים הטכניים בפני עצמם!

פגשתי לא מעט משפחות ויחידים שניסו לעשות זאת בעצמם, רובם דיווחו שהליווי המנוסה והאימון השלימו את התמונה והביאו להצלחת התהליך. אופן קבלת ההחלטות, שיתוף הפעולה בין בני הזוג והילדים, התמודדות עם הסביבה, היכולת להתמיד בדרך לטווח ארוך, פיתויים וגחמות – כיצד עומדים בפניהם? כמאמנת אני מלווה את המשפחה בשלבי הלמידה, רכישת הכלים, שינוי הגישה וההרגלים הלא משרתים ממש כפי שגלגלי עזר מסייעים לרוכב האופניים ללמוד לשמור על יציבות ולרכוש ביטחון ברכיבה, לאחר מכן אנו מסירים את הגלגלים ומתנהלים באופן עצמאי שכן זוהי מטרתו העיקרית של כל התהליך – יצירת עצמאות כלכלית!

לרוב תהליך שמתחיל סביב הנושא הפיננסי עוסק בכל תחומי החיים ומביא לשיפור משמעותי בהם. אשמח שתפנו אלי לשאלות נוספות וכמו כן, אני מזמינה לפגישת הכרות בנושא.

עדי אסייג זנה

מאמנת אותך להצלחה

גייס בינינו?
עומדים לקראת האלואה נוספת?

**אני מזמינה אתכם לפגישת ייעוץ בנושא.
אימון לכלכלת המשפחה
יוצאים לעצמאות כלכלית**

052-8028674
adialifecoach@gmail.com
alifecoach.weebly.com

עדי אסייג זנה – אימון אישי, לשיפור איכות החיים

